

РЕШЕНИЕ

№ 867

гр. София , 20.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 4-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на седми юни, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Нели Куцкова
Членове:	Яна Вълдобрева Мария Яначкова

като разгледа докладваното от Мария Яначкова Въззивно гражданско дело № 20201000503232 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 – 273 ГПК.

С решение № 40 от 28 февруари 2020г. по т. д. № 60/2019г. Софийски окръжен съд, ТО, V състав е осъдил на основание чл.432, ал.1 от КЗ, ЗК ”Уника“ АД да заплати на А.В. Ф., ЕГН *****, действащ чрез неговата майка и законен представител М. А. Ф., сумата от 34 500 лева /тридесет и четири хиляди и петстотин лв./, за причинени му неимуществени вреди – болки и страдания, настъпили вследствие на ПТП, осъществило се на 25.10.2018 год., около 10.00 часа, на паркинг на бензиностанция ОМВ срещу КФС, в близост до АМ „Тракия“ км 73+300 км, между ищеца в качеството му на пешеходец и лек автомобил марка Шевролет, модел Круз с рег. № *****, собственост на Българска бизнес група, управляван от водача – Н. И. С. - Р., по вина на последната, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника по ЗЗГОА съгласно полица № BG /05/118001272056, валидна от 19.06.2018г. до 19.06.2019г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 13.06.2019г. – датата на представяне от ищеца на ответника на точна банкова сметка, по която да бъде преведено определеното застрахователно обезщетение до окончателното й

заплащане, като отхвърлил предявения иск в частта му за разликата до пълния му предявен размер от 80 000 лева, както и в частта му за претендираната законна лихва върху главницата за периода от 13.03.2019г. до 13.06.2019г.; осъдил, на осн. чл.78, ал.6 от ГПК, ответника да заплати по сметка на Софийски окръжен съд сумата от 1 380 лева, съставляващи дължима за производството по делото държавна такса; осъдил, на осн. чл.78, ал.6 от ГПК, ответника да заплати по сметка на Софийски окръжен съд сумата от 280.31 лева, съставляваща съдебни разноски, поети от бюджета на съда, съразмерно с уважената част на иска; осъдил, на осн. чл.38, ал.2 от ЗА, ответника да заплати на адвокат Р. К. П. и Л. Г. Г. от САК сумата от 1 565 лева, съставляваща определено от съда по реда на чл.38, ал.2 от ЗА адвокатско възнаграждение за осъществено безплатно процесуално представителство по делото; осъдил, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК, ищеца, действащ чрез неговата майка и законен представител, да заплати на ответника, сумата от 85.31 лева, съставляваща съдебни разноски, съразмерно с отхвърлената част на иска; осъдил, на осн. чл.78, ал.3 от ГПК, ищеца, действащ чрез неговата майка и законен представител, да заплати на ответника сумата от 255.94 лева, съставляваща съдебни разноски за юрисконсултско възнаграждение, съразмерно с отхвърлената част на иска.

ЗК „Уника“ АД е подало въззивна жалба срещу решението на първоинстанционния съд по т. д. № 60/2019г. на СОС, в неговата осъдителна част. С доводи, концентрирани върху нарушение на чл. 52 и чл. 51, ал. 2 ЗЗД, иска отмяна на решението в обжалваната му част и отхвърляне на иска.

А.В. Ф. чрез законния си представител е подал насрещна въззивна жалба срещу първоинстанционното решение в частта му, в която искът му е отхвърлен за сумата 6 900 лв., и с доводи, концентрирани върху нарушение на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, иска отмяна на решението в обжалваната част и присъждане на посочената сума. Оспорил е и въззивната жалба на другата страна.

ЗК „Уника“ АД е оспорило насрещната въззивна жалба.

За да постанови решението си, първоинстанционният съд е приел, че в полза на ищеца е възникнало вземане по чл. 432, ал. 1 КЗ в размер на 34 500 лв. - обезщетение за неимуществени вреди, определено при съобразяване на естеството на травматичните увредите и тежестта на

уврежданията, възрастта на пострадалия, претърпените от него болки, продължителността на възстановителния период и необходимостта от чужда помощ, наличното необратимо деформиращо костно срастване и последиците от него, въздействието на ПТП върху психоемоционалното състояние на детето. Посоченото обезщетение е определено след редуцирането му поради съпричиняване на вредоносния резултат поради пресичане на пътното платно без придружител в размер на 20 % и след приспадане на приетото от ищеца частично изпълнение в размер на 29 500 лв.

Софийски апелативен съд, като въззивна инстанция, в рамките на правомощията си, уредени в чл. 269 ГПК, съобразно и разясненията, дадени в ТР № 1/09.12.2013г. по тълк. дело № 1/2013г. на ОСГТК на ВКС, намира, че обжалваното решение е валидно, допустимо в обжалваните части, а като косвен резултат от решаващата си дейност счита същото за правилно в тези части.

Предявен е иск при правна квалификация чл. 432, ал. 1 КЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от пострадало лице срещу застраховалия гражданската отговорност на делинквента. Застраховането срещу гражданска отговорност е правоотношение, по силата на което застрахователят се задължава да обезпечи застрахователна закрила срещу риска от възникване на гражданска (деликтна) отговорност в тежест на застрахования, като при настъпване на застрахователното събитие, плаща дължимото от последния обезщетение за вредите, причинени на трети лица. Застрахователното събитие при тази застраховка, като проекция на застрахователния риск, е възникването на гражданска отговорност в тежест на застрахования. Отговорността на застрахователя възниква на основание застрахователно правоотношение, а отговорността на причинителя на неправомерното увреждане, на основание деликт. Т. н. пряко право на увредения срещу застрахователя по чл. 432, ал. 1 КЗ за изплащане на застрахователното обезщетение, предявено в настоящия процес, и правото му да търси обезщетение на деликтно основание, възникват в един и същи момент – този на настъпването на застрахователното събитие (в случая ПТП), при което е причинено неправомерното увреждане. За упражняване на прякото право на увреденото лице не е необходимо гражданската отговорност на застрахования да бъде установена със сила на пресъдено нещо.

Спорно във въззивното производство, съобразно посоченото по-горе, е какъв е размерът на обезщетението, предназначено да възмезди болките и страданията, понесени от ищеца и има ли той като пострадало лице принос за настъпване на ПТП, съотв. за травматичните си увреди.

Жалбоподателят - ответник поддържа, че определеното базово обезщетение от 80 000 лв. е необосновано завишено и несъответстващо на установените релевантни за спора обстоятелства, имащи значение за справедливото му определяне. Счита също, че е занижен размерът на съпричиняването, който следва да се определи на не по-малко от 50 % с оглед мястото на настъпване на ПТП - открит паркинг с достатъчна видимост и разстояние за безопасно преминаване. По този начин преповтаря възражения от защитата си по същество срещу иска от отговора на исковата молба. В насрещната въззивна жалба ищецът поддържа, че като малолетен не е имал обективна възможност и задължение да предвиди неправомерното поведение на водача, а водачът е имал обективна възможност да го възприеме още преди да стъпи на пътното платно, както и да възприеме спрелия автобус с надпис „Внимание деца“ и децата пред автобуса, като евентуално скоростта му не е била съобразена с условията на намалена видимост.

По делото не се спори по факта на настъпване на ПТП с ищеца на 25.10.2018г., който е бил на 7 години към датата на ПТП. От заключението на изслушаната по делото съдебно-медицинска експертиза е установено и това не е спорно на настоящия етап, поради което и въззивният съд следва да изходи от фактическите положения, установени от това заключение в правоприлагащата си дейност, че ищецът е получил в резултат на процесното ПТП следните травматични увреждания – закрыта черепно-мозъчна травма, изразяваща се в счупване на костите на черепния покрив вдясно, челнотеменно и мозъчно сътресение; травма на лявата подбедрица, изразяваща се в счупване на лявата малкопищялна кост в средната ѝ трета. По повод черепно-мозъчната травма била приложена медикаментозна терапия, а по повод травмата на лявата подбедрица оперативно лечение, при което била извършена кръвна репозиция и поставена метална остеосинтеза. Травматичните увреждания имали трайни последици, но не и постоянни. Възстановяването от тях е в рамките на месец – месец и половина. Към момента на прегледа вещото лице е установило, че възстановителните

процеси при пострадалото дете са завършили, но е налице необратимо деформиращо малкопищялната кост костно срастване. То води до отклонение на ходилото навън от нормалната му позиция, а това от своя страна причинява неправилно натоварване на колянната става. Това състояние представлява постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота. Може да се наблюдава и болезненост в подбедрицата при физическо натоварване или промяна на времето. Черепно-мозъчната травма е отзвучала и няма данни за последващи усложнения, но е възможно да се наблюдава изоставане в усвояването на учебния материал в сравнение с предходни години, бърза уморяемост и др. на по-късен етап след травмата. В съдебно заседание, при приемане на заключението, вещото лице е уточнило, че е възможно при премахването на стабилизиращия пирон, който е вътре в канала на костта, при недобро костно срастване да се получи тази деформация на малкопищялната кост. Пояснило е, че в случая се получава изкривяване вследствие нарушаване геометрията на самата подбедрица. Това изкривяване ще се отрази при израстването на детето, тъй като се променя самата стойка и налягането на коляното, като по този начина коляното по-бързо ще се износи, от което ще възникнат проблеми след години. Иначе детето ходи спокойно, не куца, няма качествени и количествени промени в походката.

По делото са събрани и гласни доказателства за установяване на търпените неимуществени вреди чрез разпита на св. Ф. - баща на ищеца. Показанията му подлежат на преценка по реда на процесуалното правило на чл. 172 ГПК. От тях е установено по делото и тези фактически положения също не са спорни на настоящия етап, от които следва в правоприлагащата си дейност да изходи и въззивният съд, - че първоначално детето било откарано в болницата в Пазарджик и при пристигането на свидетеля там то викало, крещяло, а главата му била издута отдясно над ухото, имало хематом и оплаквания от лявото краче. Последвала операция на крака в болницата в София. Детето било постоянно с майка си, не се самообслужвало, от леглото само не можело да става и било придружавано от майка си постоянно. Приемало болкоуспокоителни, имало световъртеж, гадене, повръщало. През нощта се будело и се случвало да се напикава нощем. Около седем-осем месеца след ПТП пострадалият имал забрана да кара колело и тротинетка и постоянно питал ще играе ли някога, защо го боли крачето. Оплаквал се и от

боцкане в коляното, по-бързо се уморявал физически. След изписването от болницата ползвал патерици, след това нещо като проходилка за подпиране от лявата страна, където бил контузен. Пропуснал и учебен материал и имал притеснения поради това, ходил на частни уроци по математика, български и английски език. Претърпял и втора операция за премахване на импланта на 45 ден след поставянето му.

От заключението на изслушаната по делото автотехническа експертиза, изготвено въз основа на съставените по повод на ПТП документи и на показанията на водача на автобуса, в който се е возило детето, пострадалото от ПТП – св. Траянов, е установено и това това не е спорно като фактически положения (оспорват се изводите за съпричиняване въз основа на тях), че механизма на процесното ПТП е следният: на 25.10.2018г., към 10,00 ч. - светлата част на денонощието, нормална видимост, при сухо асфалтово покритие, в зоната на бензиностанция „ОМВ“, намираща се вдясно на платното за движение в посока София – Пловдив по автомагистрала „Тракия“, на километър 73, в дясната част на пътя, намиращ се на гърба на бензиностанцията, посока към изхода от същата към автомагистралата, бил паркирал автобус „Сетра“ с регистрационен номер *****, като челната част на автобуса била насочена към изхода и вляво от лявата му странична част се намирал гърба на бензиностанцията и хранителния комплекс към нея - KFC, а отдясно на автобуса се е намирал паркинг. Пътят бил с повърхностен дребнозърнест асфалт и обща широчина 6 метра. На задното стъкло на автобуса имало знак „Опасност деца!“. Децата слизали от автобуса и организирано на групи, предвождани от учители, преминавали пред челната част на автобуса, пресичали лявата част (по отношение посоката на автобуса) на платното за движение и отивали към хранителния комплекс, намиращ се на гърба на бензиностанцията. Три деца от една от групите се върнали до автобуса, между които и пострадалия А.Ф., след което отново тръгнали пред челната част на автобуса да пресичат платното за движение. В този момент, лек автомобил „Шевролет“ „Круз“ с регистрационен номер ***** с водач Н. С. - Р., се движил по пътя в посока към изхода от бензиностанцията и извършвал маневра за заобикаляне на автобуса, като се движил в лявата част от платното за движение, тъй като дясната част била заета от автобуса. Пресичайки платното за движение, пострадалото дете е било ударено с

предната дясна странична част на лекия автомобил и отхвърлено вдясно и напред по отношение посоката на движение на лекия автомобил. Водачката на автомобила, към момента на откриване на директната видимост към пресичащото платното за движение дете, е предприела действия за аварийно спиране, но независимо от това е настъпил удар, след което лекият автомобил се установил на около 11 метра от предната част на автобуса в лявата част от платното за движение. Скоростта на движение на лекия автомобил „Шевролет“ към момента на възникване на директна видимост към пресичащото платното за движение дете (скоростта на движение в зоната на ПТП), ограничена от габаритите на автобуса, е била 30,5 км/ч. Причините за настъпване на ПТП са субективните действия на водачката на лекия автомобил, която не е съобщила скоростта си с приближаването към място, където на пътя или в близост до него се намират деца или при приближаване към спиращ, спрял или потеглящ автобус, обозначен с опознавателен знак, че превозва организирана група деца, така че да намали скоростта, а при необходимост – и да спре, като в случая, с оглед липсата на точни данни къде е мястото на удара, може да се приеме, че вероятно водачът е имало възможност да забележи децата на около 5- 6 м от мястото на удара.

Не е спорно, че ответникът е заплатил на ищеца по щетата, образувана при него по повод процесното ПТП, сумата 30 315 лв., от която главница 29 500 лв.

В разглеждания случай, въпреки че ответникът обжалва изцяло осъдителното решение, той е изпълнил частично и това изпълнение е прието от пострадалия, поради което и с оглед оплакванията на жалбоподателите срещу правилността на обжалваното решение въззивният съд, правоприлагащ при условията на ограничен въззив, приема, че ищецът е пострадало лице от ПТП, станало на 25.10.2018г., от което е получил телесни увреждания, а вредоносното събитие е причинено противоправно и виновно от водач на лек автомобил, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника (чл. 269 ГПК вр. чл. 429 – 437 вр. чл. 477 и сл. КЗ).

В приложение на чл. 52 ЗЗД, при съобразяване на характера и тежестта на увреждането на здравето на пострадалото на 7 години дете, получило като пешеходец описаните във възприетото заключение на СМЕ

увреждания, измежду които черепно-мозъчна травма със счупване и мозъчно сътресение и фрактура на лявата подбедрица, както и претърпените от детето болки и неудобствата от физическо естество, присъщи на уврежданията, вкл. характера и продължителността на лечението с две оперативни намеси, възпрепятствали детето, което се е нуждаело и от чужда помощ в рамките на възстановителния период, да извършва обичайните си дейности, - да ходи на училище и да спортува, негативното отражение на травматичното събитие върху психоемоционалното състояние на малолетното дете, появилото се костно страстване с постоянен характер, водещо и до натоварване на колянната става, при съобразяване и на икономическите условия в страната към момента на настъпване на вредите, а като ориентир съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индиция за икономическите условия, въззивният съд счита, че няма основание определеното обезщетение в размер на 80 000 лв. на пострадалото дете да бъде намалено. То не води до обогатяване на пострадалия и е определено в рамките на принципа на справедливостта, прогласен в чл. 52 ЗЗД, главно при отчитане на постоянното разстройство на здравето, настъпило в ранна детска възраст, което въпреки че не променя походката на детето, променя стойката на тялото му и натоварва извънредно колянната става, водещо до по-нататъшното ѝ износване. Посоченото обезщетение се дължи и ведно с лихва от датата, от която е присъдена, като относно началния момент на забавата не е повдигнат спор. По изложените съображения общите и немотивирани с конкретиката на случая доводи на ответника – жалбоподател за нарушение на чл. 52 ЗЗД са неоснователни.

По възражението за съпричиняване въззивният съд намира следното:

По делото е установено и това не е било спорно с оглед извършеното частично изпълнение на претендираното обезщетение, че поведението на застрахования при ответника водач, длъжен да осигури безопасността на най-уязвимите участници, каквито са пешеходците, в частност децата, съгласно чл. 5, ал. 2, т. 1 и чл. 116 ЗДвП, е в причинна връзка с вредоносния резултат. Скоростта, избрана от водача, е била несъобразена с пътната обстановка в близост до автобус, превозващ деца, обозначен с нарочен опознавателен знак, както от техническа гледна точка е изяснило вещото лице, изготвило

заключение на АТЕ (вж. приложимите в случая чл. 122 вр. 117 ЗДвП). И пострадалият обаче има принос за този резултат. Въззивният съд също счита, че възражението за съпричиняване на вредоносния резултат, релевирано от ответника, което в спорния предмет и на въззивното производство, е доказано. Съпричиняването на вредоносния резултат има, когато поведението на пострадалия е било в причинна връзка с вредоносния резултат. Релевантен за допринасяне за настъпването на вредите е фактическият принос на пострадалия към вредоносния резултат, а не допуснато от негова страна формално нарушение, необуславящо вредоносния резултат. Ирелевантна е и вината за допринасянето към вредоносния резултат (още повече, че в конкретната хипотеза се касае за малолетен пострадал, който не може да действа виновно). Принос към вредоносния резултат се отчита и когато е резултат на неупражнен върху малолетното дете надзор от родителите му/лицата, полагащи грижа за него, без да е от значение вината на упражняващия надзор, като поведението на малолетния и на упражняващия надзор се преценява дотолкова, че да е възможно да се извърши разграничение по размер между вредите, намиращи се в причинна връзка с виновното поведение на причинителя, и вредите, причинени от увреждения (вж. ТР № 88/1962г. на ОСГК на ВС). От анализа на относимите към механизма на процесното ПТП доказателства, по делото се налага извод, в това число и въз основа на показанията на свидетеля – очевидец, че причина за настъпването на ПТП е и поведението на детето, пресякло пред автобуса. Поведението на пострадалото дете, навлязло в траекторията на автомобила с риск за собственото си здраве и живот, обективно е способствало за настъпване на вредоносния резултат, то е в пряка причинна връзка с него и приносът му е конкретно установен. Без поведението на пострадалия, наред с противоправното поведение на делинквента, не би се стигнало до вредоносния резултат. Във връзка с гореприетото следва да се подчертае, че обективните факти, свързани с поведението на децата, които имат значение за допринасяне за настъпване на вредите, не във всички случаи следва да се вменят във вина на делинквента. От значение за преценката на съда за наличие на принос са обстоятелствата, при които е настъпило увреждането (вж. и решение № 44 от 23.06.2020 г. по т. д. № 1879/2019 г., ТК, I ТО на ВКС). По делото се налага и обоснован извод, че пресичането е осъществено по установения по делото начин поради неефективен надзор

върху пострадалото дете от лице, което е отговаряло за групата деца, возили се в автобуса. Съгласно чл. 125, ал. 3 СК, родителят е длъжен да осигурява постоянен надзор по отношение на малолетното си дете, а съгласно чл. 8, ал. 8 от Закона за закрила на детето родителите или други лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да не оставят без надзор и грижа децата до 12-годишна възраст, ако с това се създава опасност за тяхното физическо развитие. В конкретния случай с поведението си детето несъмнено е създавало предпоставки за настъпването на ПТП, съотв. за вредите, а при осъществяване на дължимия надзор от отговорните за това лица, придружаващи детето, то да осъществи пресичане при съобразяване с разстоянието на приближаващото се МПС, не биха възникнали условия за настъпване на процесното ПТП, нито необходимост от намаляване на скоростта и евентуално спиране на лекия автомобил. Приносът на пострадалия обаче не е преобладаващ или тъждествен с този на водача на автомобила, а се равнява на 20 %, на колкото и първоинстанционният съд го е оценил, доколкото законът въвежда към водачите на МПС принципно завишени изисквания спрямо тези към пешеходците, още повече деца, част от организирана група, превозвана в обозначен за целта автобус, като водачите са длъжни да осигурят безопасността им. С оглед изложеното, възраженията на страните по приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД също са неоснователни.

Така мотивиран, въззивният съд счете, че предявеният иск следва да се уважи до уважения от първоинстанционния съд размер, определен след редуцирането му на основание чл. 51, ал. 2 ЗЗД и изваждане от получената сума на тази, платена от ответника. Следователно, при така приетото относно основателността на предявения иск до размера от 34 500 лв. и с оглед доводите в разглежданите жалби, които съдът прие за неоснователни, решението в обжалваните части като правилно подлежи на потвърждаване и чрез препращане към мотивите на първоинстанционния съд, кореспондиращи на приетото от въззивния съд (чл. 272 ГПК). На основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 ЗА, при този изхода на спора, съразмерно на уважената част от иска, в полза на представителя по пълномощие на ищеца – ответник по жалбата на насрещната страна се присъжда адвокатско възнаграждение за безплатна правна помощ в размер на 1 476, 67 лв. На основание чл. 78, ал. 3 вр. ал. 8 ГПК в полза на ответника – ответник по насрещната въззивна жалба се присъжда възнаграждение за юрисконсулт в размер на 16, 67 лв., съразмерно на отхвърлената част от иска от въззивния съд.

Така мотивиран, Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 40 от 28 февруари 2020г. по т. д. № 60/2019г. на Софийски окръжен съд, ТО, V състав в обжалваните части.

ОСЪЖДА ЗК ”Уника“ АД, ЕИК 040451865, да заплати, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК вр. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 ЗА, на адв. Р.П. сумата 1 476, 67 лв. – възнаграждение за безплатна правна помощ за въззивното производство.

ОСЪЖДА А.В. Ф., ЕГН *****, представляван от своята майка М. А. Ф. като законен представител, да заплати, на основание чл. 78, ал. 1 вр. ал.8 ГПК, на ЗК ”Уника“ АД, ЕИК 040451865 сумата 16, 67 лв. – възнаграждение за юрисконсулт.

Решението може да се обжалва, при условията на чл. 280 ГПК, в едномесечен срок от връчването му пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____